

I samtliga program som levereras av Nova Software kan personuppgifter för elever och skolpersonal förekomma. De regler som finns i Personuppgiftslagen (PuL) gäller för all hantering av uppgifter som kan kopplas till en fysisk person. Detta dokument är tänkt som en handledning vid utformning av lämpliga rutiner vid behandling av personuppgifter i enlighet med lagen.

Innan man påbörjar insamling av personuppgifter måste man göra klart vad uppgifterna ska användas till och hur länge de ska sparas. Det är inte tillåtet att lagra data bara för att de kan komma att användas till något i framtiden eller för att det är besvärligt att gallra. Varje personuppgiftsansvarig (skolhuvudman) bär ansvaret för att hanteringen sker på rätt sätt och att alla berörda får erforderlig information.

PuL begränsar möjligheterna att hantera det som benämns "känsliga personuppgifter" och det är därför viktigt att känna till vilka möjligheter som finns att undvika att sådana registreras. Om skolan bedömer att känsliga uppgifter (enligt 13 §, se nedan) eller annan typ av integritetskänslig information förekommer krävs vanligen samtycke till hanteringen från eleven (eller vårdnadshavaren om eleven anses för ung för att själv förstå konsekvenserna av en behandling av uppgifterna). Ibland krävs inte samtycke för känsliga personuppgifter, t.ex. är uppgift om modersmål en känslig personuppgift men den får ändå behandlas utan samtycke eftersom uppgiften anses behövas för att elevens rätt till modersmålsundervisning ska kunna fastställas.

Känsliga uppgifter (13 §)

Uppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, medlemskap i fackförening samt uppgifter som rör hälsa och sexualliv räknas som känsliga personuppgifter. Denna typ av information får normalt inte behandlas om inte den som berörs har gett sitt uttryckliga samtycke eller själv har offentliggjort uppgifterna. Undantag kan medges om behandlingen är nödvändig för att t.ex. skydda vitala intressen eller fullgöra en föreskriven uppgift. Som exempel kan nämnas att registrering av känsliga uppgifter i samband med skolhälsovård är tillåten. Även om hanteringen är tillåten med stöd av ovanstående är det av yttersta vikt att ingen obehörig kan komma åt känsliga uppgifter.

Information (23 – 26 §§)

Varje personuppgiftsansvarig är skyldig att lämna information i samband med att uppgifterna samlas in. Det som alltid ska meddelas är vem som är personuppgiftsansvarig, vem som kan ta del av uppgifterna, vad som är syftet med behandlingen samt vilken rätt man har att få felaktigheter rättade. Den registrerade har dessutom rätt att, efter skriftlig ansökan hos den personuppgiftsansvarige, en gång per kalenderår gratis få ett registerutdrag med alla data.

Personuppgifter som förekommer i våra program

Novaschem

Uppgifter om elevers personnummer och namn registreras i elevtabellen liksom ev. även telefonnummer och e-postadress. Känslig personinformation kan förekomma i form av enskilda elevers deltagande i stödundervisning och modersmålsundervisning. För lärare finns möjlighet att registrera namn, personnummer, telefonnummer och e-postadress. Undvik att registrera uppgifter om lärares hemtelefonnummer och privat e-postadress om det inte finns ett uttalat syfte med detta. När programmet installeras på skolans interna nät, på ett sådant sätt att endast några få personer på skolan har tillgång till det, bör inte hanteringen av personuppgifter vara något problem. Om schemafilen görs tillgänglig för ett större antal personer, ev. även elever, är det nödvändigt att via inloggning och behörighet styra vilka data olika användare kan komma åt. Funktioner för detta finns i programmet.

WebViewer

Programmet används för att via skolans hemsida visa scheman som skapats i Novaschem. Det finns ingen ytterligare registrering av personuppgifter i WebViewer utöver det som finns i schemafilen. För klassscheman finns inga restriktioner eftersom de inte innehåller personuppgifter. Möjlighet finns att visa elevers och lärares personliga scheman. Lärares namn och schema kan normalt visas på hemsidan utan restriktioner. För personliga elevscheman ska samtycke inhämtas i förväg. Om vissa elever inte godkänner publiceringen kan man via en enkel inställning i Novaschem stänga av visning av enskilda scheman. Man kan också välja att elevscheman ska vara åtkomliga i WebViewer men inte synliga i en lista. Ett elevschema kan då endast tas fram genom inmatning av elevens personnummer. I detta fall krävs samtycke till att personnumret används för att få fram ett personligt schema. För att höja säkerheten kan man dessutom använda ett lösenord som matas in i elevtabellen i Novaschem. Observera dock att det även med dessa åtgärder är felaktigt att exponera scheman för elever med skyddad identitet samt för elever som inte har gett sitt samtycke till publiceringen.

Skola24

Eftersom driften av Skola24 sköts av Nova Software har vi rollen som personuppgiftsbiträde då vi behandlar personuppgifter för våra kunders räkning. Vi behandlar personuppgifter endast i enlighet med det personuppgiftsbiträdesavtal som finns med varje kund och enligt de instruktioner vi får. Vår personal har tystnadsplikt när det gäller uppgifter vi får kännedom om vid hantering av kunders data.

Generellt gäller att det i alla sammanhang är viktigt att endast korrekta personnummer används. I Skola24 är personnumret nyckeln till en säker identifiering av varje individ.

Skola24 är inte avsett för hantering av känsliga personuppgifter, som t.ex. elevers sjukdom och läkarbesök. Om integritetskänslig information behandlas krävs en säkrare autentiseringsmetod än inloggning med användarnamn och lösenord. Dessutom måste samtycke inhämtas och för de personer som inte ger sitt samtycke ska ett alternativ finnas i form av att motsvarande tjänst erbjuds på ett annat sätt än via Skola24. Om man väljer att inhämta samtycke till hantering av känslig information, finns möjlighet att markera i Novaschem vilka elever som inte ska exporteras till Skola24.

Ett antal åtgärder rekommenderas för Skola24-kunder.

1. Frånvarooanledningar och uppgifter om sjukfrånvaro

Frånvarooanledningar som "Sjuk" och "Sjukanmäld" bör ersättas med den mer allmänna benämningen "Anmäld frånvaro". Övrig frånvaro kan registreras som "Ej anmäld frånvaro" eller "Okänd anledning" om man inte föredrar att helt utelämna frånvarooanledning när denna inte är känd. I Skola24 finns även möjlighet att använda frånvarooanledningar av typen "Annan skolaktivitet" för att rapportera att eleven har varit borta under en lektion för att delta i någon annan skolverksamhet, t.ex. elevråd eller stödundervisning. Detta summeras inte som frånvaro för eleven men syns i den grafiska översikten. Användning av frånvarooanledningen "Annan skolaktivitet" bör inte vara integritetskänslig om inte den exakta orsaken till frånvaron uppges som kommentar. De kunder som önskar hjälp med att ändra lydelsen av en frånvarooanledning ombeds att kontakta Nova Software support.

2. Inmatning av fritext

I Skola24 finns fritextfält i form av kommentar till elevs frånvaro, anteckningsfält för en enskild elev samt kommentarfält och fritextfrågor i omdömesmodulen. Den person som är ansvarig för databasen (kommunadministratören) har möjlighet att aktivera användning av fritextfält för enskilda skolor. Detta bör endast göras efter samråd med varje skola och med den personuppgiftsansvarige. Fritext bör användas restriktivt eftersom det finns risk för inmatning av känsliga personuppgifter. Det är viktigt att skolan informerar alla användare om vad som kan skrivas i fälten. Skriftliga instruktioner till lärarna rekommenderas. Det får t.ex. inte förekomma sjukdomsdiagnoser eller upplysningar om stödåtgärder. I omdömesmodulen är det skoladministratören som formulerar frågorna. Även här bör fritextfält och kommentarer användas med försiktighet och endast efter utförliga instruktioner till lärare.

3. Gallring av personuppgifter

Personuppgifter ska inte bevaras längre än nödvändigt. Vad som kan anses vara lämplig tid för varje typ av uppgift följer av vilket syfte man har med att samla in uppgiften. Det är kundens ansvar att avgöra hur länge olika uppgifter ska sparas. Om personer tas bort ur persontabellen i Skola24 kommer alla uppgifter om vederbörande att raderas. Det är oftast olämpligt att gallra på detta sätt, i synnerhet om det finns flera skolor i samma databas i Skola24. Kontakta vår support för selektiv gallring av vissa uppgifter, t.ex. frånvaro eller omdömen under en viss tidsperiod.

4. Behandlingshistorik

För att man ska kunna utreda ev. obehörig åtkomst av data bör det vara möjligt att i databasen spåra vem som gjort vad och när detta har skett. En sådan behandlingshistorik finns bl. a. i omdömesmodulen och är under utveckling i fler delar av systemet. Kunden kan inte själv komma åt dessa loggar men om en utredning är aktuell kan Nova Software i många fall ta fram de uppgifter som efterfrågas.

5. Behörighetskontroll

Det är viktigt att det rollbaserade behörighetssystemet i Skola24 används på ett sådant sätt att skolpersonal endast får tillgång till uppgifter de har användning för i sitt arbete. En person med rollen Lärare har viss åtkomst till uppgifter om elever som finns i de egna undervisningsgrupperna. Är man dessutom ansvarig lärare för en grupp elever ger detta utökad behörighet för uppgifter om dessa elever. Rollerna Kanslist och Skoladministratör ska endast ges till personer som behöver ha åtkomst till information om alla elever.

Om känsliga personuppgifter behandlas måste användarens identitet säkerställas med en tillförlitligare metod än användarnamn och lösenord. Som exempel kan nämnas inloggning med e-legitimation. Stark autentisering krävs även när det är fråga om personuppgifter som visserligen inte är känsliga enligt PuL, men som ändå kan anses vara integritetskänsliga, t.ex. för att de omfattas av sekretess eller rör den enskildes personliga förhållanden. Skola24 erbjuder för närvarande inte denna typ av autentisering men möjlighet finns att logga in via en annan leverantör. Rekommendationen är tills vidare att integritetskänslig personinformation undviks.

6. Information om användarens aktiva val

Information till föräldrar och andra användare ska omfatta upplysningar om hur personuppgifter behandlas. I samband med aktivering av konto får användaren information om vilken typ av uppgifter man kan ta del av via sin inloggning, och godkänner sedan aktiveringen. Detta bör uppfattas som samtycke till att kommunikationen sker via Internet i den mån tillräcklig information i övrigt har delgivits användaren.

Rapportmodulen

I rapportmodulen kan uppgifter om elevers studieplaner och betyg lagras. Även detaljer om lärares anställning, t.ex. löner kan finnas. Programmet ska installeras på ett sådant sätt att endast behörig personal har tillgång till det.

Historik

Information om elevernas frånvaro kan innehålla känsliga uppgifter om man använder frånvarooanledningar och kommentarer som anger sjukdom som orsak till frånvaron. Hantering av känsliga uppgifter kräver samtycke. Vår rekommendation är att känsliga personuppgifter undviks genom att frånvarooanledningar och kommentarer inte ger information om elevers hälsotillstånd. Programmet ska installeras på ett sådant sätt att endast behörig personal har tillgång till det.